

Un dels mítings de Syriza, la coalició d'esquerra que, malgrat ser la segona força més votada, no forma part de l'executiu encapçalat per Samaràs.

Un govern en compàs d'espera

Després d'una formació relativament ràpida del nou govern, Andonis Samaràs ensopega amb contratemps diversos. Un ministre clau, el de Finances, renuncia a ocupar el càrrec un dia abans de jurar-lo; el nou primer ministre cau malalt i opta pel silenci i la pràctica desaparició pública. Els grecs, que no tenen més temps a perdre, perceben aquesta successió de fets com una maledicció.

La campanya electoral feia témer un moment de ruptura a Grècia, feia témer l'expulsió dels partits que els darrers trenta anys han anat repartint-se el joc al país: el centre-dreta de Nova Democràcia i els socialistes del Pasok. Però el fet cert és que els grecs han optat més aviat per aquells que alguns consideren com "els de sempre",

forces polítiques que no resulten noves, però que es troben en una situació d'urgència nacional que els empeny contra les cordes: o treuen Grècia del forat on es troba o –ara sí– noves forces polítiques continuaran el camí cap a la presa del poder. La coalició d'esqueres que encapçala Alexis Tsipras, Syriza, ha trepitjat els talons de ND, però final-

ment no ha pogut evitar el triomf dels conservadors que, amb Andonis Samaràs, es disposen a renegociar el paquet de mesures per al rescat internacional que s'ha hagut d'aplicar al país i que ha agreujat algunes patologies que ja presentava la societat grega.

Les negociacions per a la formació d'un nou govern, que ara aplega sota un

Grècia ha viscut dues eleccions en pocs mesos, incapaç de redreçar-se sota la pressió de la UE per a contenir el deute amb mesures d'austeritat.

mateix paraigua ND, Pasok i la força de centre-esquerra Dimar, es van succeir amb certa celeritat l'endemà d'haver resolt l'enigma electoral a les urnes. Però sembla com si una maledicció hagués decidit d'entrebancar l'activitat d'un nou executiu que voldria posar fil a l'agulla ben aviat. Andonis Samaràs ha estat hospitalitzat pel despreniment de retina en un ull i ha guardat silenci, cosa que ha aixecat especulacions i comentaris. A més, el ministre de Finances que va nomenar en primera instància, Vassilis Ràpanos, va haver de ser hospitalitzat el dia abans de prendre possessió del càrrec, i finalment va renunciar a ocupar el lloc. La premsa local i algunes fonts han posat en dubte la versió oficial, segons la qual la renúncia es deu a qüestions de salut. La versió alternativa assenyala que Ràpanos, un tecnòcrata més pròxim a l'esquerra, no ha volgut acceptar finalment el càrrec de minis-

tre perquè no comparteix criteris amb l'equip amb què hauria hagut de treballar, polítics del nucli dur conservador.

'Mister Euro', nou ministre de Finances. En lloc seu ha estat nomenat Iannis Stournaràs, un economista molt ben situat amb vista a entendre's amb la troica (UE, Banc Central Europeu i Fons Monetari Internacional). Stournaràs, de 55 anys, és el fundador de la Foundation for Economic and Industrial Research. Ha estat assessor de governs socialistes, inclosa l'administració de l'ex-primer ministre Kostas Simitis, que va assegurar l'entrada de Grècia a l'euro (d'aquí li ve el sobrenom de *Mister Euro*). També va fer tasques d'assessorament per al Ministeri de Finances i el banc central de Grècia. Els anys 1980 va ser investigador de la Universitat d'Oxford i actualment exerceix com a professor d'economia a la Universitat

d'Atenes.

Segons informacions de premsa, Stournaràs és la persona idònia per a negociar amb la troica, perquè –segons que sembla– el té com un confident habitual quan s'han de saber detalls sobre la situació de l'economia grega. Amb tot, el nou ministre de Finances és rebut amb hostilitat per part de la principal formació a l'oposició, Syriza, que hi veu la successió d'una política de factura neoliberal que consideren esgotada i contra la qual volen proposar alternatives.

Samaràs i els seus socis de govern, Evangelos Venizelos, líder del partit socialista, Pasok, i el cap de Dimar, Fotis Kouvelis, van pactar una estratègia per a la cimera europea de caps d'estat i de govern, on s'havia de tractar la setmana passada, entre més punts, la petició de Grècia de relaxar alguns dels acords amb els creditors estrangers.

El socialista Venizelos va assegurar que el govern grec buscava una "revisió organitzada" dels pactes.

El programa de govern. La nova coalició ha acordat un programa de govern que inclou, segons la informació que n'ha transcendit, relaxar part de les estrictes mesures d'austeritat imposades en canvi del rescat internacional. En concret, el govern de Samaràs té previst de reduir l'IVA (ara, del 23%) en restauració i agricultura i elevar el mínim d'ingressos per a pagar impostos directes. Així mateix, també es defensa l'ampliació d'un any a dos de la prestació als desocupats, subsidis per als més necessitats i la congelació del programa d'acomiadaments de funcionaris. Pel que fa al dèficit, el programa inclouria una ampliació de dos anys en el termini per a complir els màxims de dèficit públic. La previsió és del 2,1% per al 2014, segons els compromisos vigents; el 2011 el dèficit va ser del 9,3% del PIB. Més possibles mesures que podria prendre el nou govern és la recapitalització del cinquè banc del país, ATEbank —un banc agrari públic que la UE podria haver demanat de liquidar—, i un programa de 6.000 milions d'euros per a pagaments a creditors de l'administració.

Aquestes mesures hauran de ser examinades pels representants de la troica, que la setmana passada van anul·lar una visita pendent a Grècia. Els acords de la nova coalició també resten pendents de la rebuda que puguin tenir al si de la UE. Mentre els nous estadants del govern busquen un principi d'acord amb la UE, creix un cert pessimisme sobre les possibilitats d'una renegociació que pugui resultar satisfactòria per a tothom. Les setmanes vinents, el nou govern grec es juga no tan sols el seu futur, sinó també el de Grècia. Qualsevol error es pagaria amb un augment de l'agonia amb què viu la crisi la ciutadania, els problemes continuarien intensificant-se i els extrems podrien créixer com l'escuma, a mesura que els grecs es veïssin amb la necessitat de castigar els polítics amb els quals ja haurien perdut totes les esperances.

*Joan Antoni Guerrero
Atenes*

“Grècia podria arribar a viure una crisi humanitària aguda”

Vassilis Leontitsis (Atenes, 1978) és investigador associat de l'Observatori Hel·lènic de la London School of Economics i membre del Grup d'Especialistes en Polítiques Gregues. Analitza els desafiaments del nou govern grec i les oportunitats de regenerar el país. Així mateix, adverteix de les amenaces que representa l'auge dels extrems polítics.

Creieu que l'actual coalició de govern podrà conciliar les diferències i fer front a la crisi?

—Els partits al govern són Nova Democràcia (centre-dreta), Pasok (socialista) i Dimar (centre-esquerra). El passat mostra que als partits grecs els costa de cooperar i d'establir un diàleg sincer. No obstant això, aquesta vegada l'*establishment* no es pot permetre el luxe de continuar discutint per nimietats. S'ha de cooperar per a treure el país del desordre financer i polític. Els tres partits estan d'acord que Grècia ha de créixer per a superar la crisi. Aquest és un punt en què convergeixen. Així i tot, estan en desacord en la manera d'arribar-hi. Dimar, com a partit de centre-esquerra, creu que el paper de l'estat hauria de ser més fonamental. Caldrà esperar i veure com fan casar les diferències ideològiques.

—A parer vostre, quins canvis fonamentals ha d'afrontar Grècia?

—Ha d'augmentar la competitivitat, ara molt endarrerida, i això ha afectat negativament el creixement econòmic. L'estratègia d'aquests darrers anys va ser el restabliment de la competitivitat, amb una reducció dels costos salarials. Però l'efecte va ser la

caiguda del consum, que va perjudicar les empreses gregues. S'han d'aplicar urgentment mesures positives per a millorar l'entorn en què treballen les companyies gregues. Per exemple, s'ha de reduir la burocràcia. Al mateix temps, s'ha de combatre l'evasió d'impostos per a millorar els ingressos, però sobretot calen mesures per a aconseguir transparència i intensificar els esforços per a lluitar contra la corrupció.

—El nou govern serà capaç de renegociar el rescat internacional?

—La política té un element dinàmic. Allò que avui sembla impossible, pot ser possible en el futur. Crec que els grecs seran capaços de renegociar aspectes del memoràndum i del paquet del rescat, però no íntegrament. Dins la Unió Europea, hi creixen les veus que diuen que massa austeritat mata els brots verds de l'economia. A més a més, hi ha el temor que els grecs es rebel·lin políticament contra les rigoroses mesures d'austeritat.

—Si la UE no accepta de renegociar el rescat, quins problemes socials es podrien manifestar a Grècia?

—Els grecs ja han començat a radicalitzar-se políticament, com a resposta a les profundes retallades i a la

caiguda sense precedents del nivell de vida. Si el rescat continua com ara i no hi ha creixement, o almenys una mica d'esperança, no es pot negar la possibilitat de disturbis socials i polítics. Políticament parlant, els partits pro-memoràndum continuaran acumulant pèrdues i els partits dels extrems d'esquerra o de dreta creixeran. Així mateix, si la crisi continua hi haurà més desocupació, més pobresa i, a mig termini, una crisi humanitària aguda. En aquest sentit, les normes del rescat s'han de redreçar per a començar a encarar el creixement.

—**Durant la campanya electoral, els partits pro-memoràndum van carregar amb força contra Syriza, i van arribar a dir que els seus membres volien fer de Grècia una nova URSS. Hi detecteu aquesta possibilitat?**

—Syriza no és un partit comunista. La posició política que defensa és socialista, en el sentit tradicional. Per exemple, creuen que els bancs haurien de nacionalitzar-se, però això no representa un rebuig total del sistema capitalista. Durant la campanya, Syriza va ser acusada de voler portar el comunisme a Grècia per la porta falsa. Tanmateix, aquestes acusacions s'haurien d'interpretar com a part del joc polític.

—**D'una altra banda, hi ha un perill creixent amb un altre partit polític que ha pres força: Alba Daurada i les idees pro-nazis que promou. Com es pot contenir aquest perill?**

—Alba Daurada ha multiplicat el seu poder polític per trenta. El fet més important és que han aconseguit de mantenir un respectable 7% dels vots tant a les eleccions del maig com a les del juny, i han entrat per primera vegada al Parlament. Aquest creixement és un gran xoc. Amb tot, la seva estratègia era simple i efectiva. Acusen els partits pro-rescat de traïdors i al mateix temps acusen els estrangers de ser responsables de la misèria de Grècia. En temps de crisi, la gent està espantada i no tendeix a pensar amb lògica. Per a ells, és més fàcil d'acusar els altres dels problemes. És així com els partits xenòfobs i populistes eixamplen el poder. L'únic camí per

EL TEMPS

al sistema polític grec de contenir aquesta amenaça és restablir l'ordre al país. Com més estabilitat financera, política i social hi hagi, menys terreny trobarà Alba Daurada per a desenvolupar-se. En temps de crisi, la gent tira cap a solucions radicals. L'únic camí per a lluitar contra aquests partits és combatent les condicions adverses que els permeten d'enfortir-se.

—**Com viuen els grecs aquesta situació i fins a quin punt podrien arribar a perdre la confiança en els partits i el sistema democràtic?**

—La crisi ha destrossat la classe mitjana grega. En aquest sentit, molts grecs que fins ara se sentien relativament segurs econòmicament i soci-

alment, comencen a ressentir-se dels efectes de la crisi. Molts culpen de la crisi Nova Democràcia i el Pasok (els dos partits que s'han alternat al govern aquests darrers trenta anys) i s'hi han girat d'esquena. S'ha creat un buit polític, i noves forces han començat a explotar-lo. Si la nova coalició falla a l'hora de treure el país de la crisi, hi haurà més radicalització i més gent es girarà d'esquena al sistema polític actual. A la llarga, això podria desestabilitzar el sistema polític del país i enfortir considerablement partits antidemocràtics.

*Joan Antoni Guerrero
Atenes*